

NARODNI GOSPODAR

GLASILO GOSPODARSKE ZVEZE.

Člani Gospodarske zveze dobivajo list brezplačno.
Cena listu za nečlane po štiri krome na leto; za pol leta dve kromi;
za četrto leta eno kromo; posamne številke po 20 h.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratom po 20 h od enostopne petit-vrste, za večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 143.

V Ljubljani, 25. aprila 1903.

Poštno-hran. št. 849.872

Kmetijstvo.

Sadjarstvo.

Gnojenje sadnemu drevju.

(Praktični kmetovalec.)

V obče mislijo kmetovalci, da potrebuje sadno drevje najmanj vsako drugo leto počitka, ako je tedaj letos obilno rodilo, ima drugo leto pravico ostati kolikor toliko prazno, da si nabere zopet novih močij.

Toda ta misel je napačna in to potrjujejo vsi novejši poskusi, ako bi kdo ne hotel tega sam od sebe verjeti. Vsako drevo ima svoj naravni počitek — zimski počitek; spomlad, poletje in jesen pa je za drevo delaven dan, ki se mora vračati vsako leto znova. Treba mu je le dela dati, in — da more delati mora, imeti tudi — snovi ali material zato. Ako ga potem slabo vreme, zlasti ob času cvetja, razni sadni škodljivci in druge slučajnosti ne motijo, predelava drevo svoj material z veseljem in spretnostjo, in njegovi izdelki so — polni jerbasi dobrih jabolk, sladkih hrušek, temnih češpelj, zarmenelih sliv, škrlatnih črešenj itd.

Ako je pa drevo kako leto preobilno rodilo t. j. ako je porabilo vse redilne snovi v zemlji, v tem slučaju mu moramo takih snovij zopet povrniti, moramo gno-

jiti. To je gotovo, da je treba sadnemu drevju ravno tako gnojiti, kakor vsaki drugi kulturni rastlini.

Celo vprašanje o gnojenji lahko razdelimo v 3 glavna vprašanja in sicer: S čim, kako in kedaj je treba gnojiti? Skušen vrtnar odgovarja na ta vprašanja v nekem tedniku kmetijskega društva za Badensko, natančno in strokovno in po njem se glasi odgovor na gorenja vprašanja, kakor sledi.

S čim naj se gnoji?

Kmet dandanes ne sme biti zadovoljen s tem, da samo ve, to in ono je dobro, ampak mora tudi vedeti, zakaj da je dobro. Večina redilnih snovij, katere potrebuje sadno drevo, se nahaja v zemlji v toliki množini in se brez naše pomoči vsako leto obnavlja, da nam ni treba čisto nič skrbeti zanje; druge snovi zopet se potrebujejo v taki množini, da jih moramo nadomeščati. Te so dušik, fosfor, kalij in vapno.

Dušik pospešuje rast lesa; on nareja veliko, zdravo listje, s pomočjo katerega dobiva drevo iz zraka hrano (ogljik, kisik in vodik), stem pa vpliva dušik ugodno tudi na razvijanje sadja, na njegovo popolnost in barvo. Dušika, in sicer lahko raztopnega, se nahaja 15—16 % v čilskem solitru, 20—21 % v žveplenokislem amonijaku, a ta je težko raztopen in

zato jemljemo v obče rajši čilski solitar nego amonijak. Gvano ali ptičji gnoj, koščena moka in hlevski gnoj imajo le malo dušika (hlevski gnoj samo $4\frac{1}{2}$ kg v met. stotu), zato ta gnojila pri drevesnem gnojenji ne pridejo veliko v poštev.

Fosforna kislina stori, da nastavi drevo obilno cvetja in sadja. 12—15 % te snovi — lahko raztopne — najdemo v superfosfatu, 12—20 % v Tomaževi žlindri. To zadnjo bolj priporočamo, ker je cenejša in ima tudi trpežnejši učinek. Koščena moka ima 20—25 % fosforne kisline, ki je pa težko raztopna; peruvanski ptičjek (gvano) s 14 % kisline je predrag; hlevski gnoj ima samo 2.1 % fosforja. Zato se bomo odločili najraje za Tomaževo žlindro ali pa nadfosfat (superfosfat).

Kalij tvori trden in močan les, ki je trpežen proti zmrzlini in boleznim, ob enem pa tudi daje sadju lepo dišavo ali aromo in bliskečo barvo. Nahaja se kalija v hlevskem gnoju 5.2 %, v kajnitru 12 %, v klorovem kaliju in žveplenokislem kaliju 50 %, v kalijeve magneziji 26 %, v kalijevih solih 20—40 %, v peruvanskem gvanu le 2 %. Računali bomo torej z: klorovim kalijem, žveplenokislim kalijem, kalijevo magnezijo in kalijevimi solmi.

Vapno vpliva posebno na sadni sladkor in na tvorbo koščic in peška. V hlevskem gnoju ga je komaj 5·7⁰/₀, zelo veliko v Tomaževi žlindri, največ seveda v vapnu samem. — Sadno drevje zelo potrebuje vapna, jabolka bolj nego hruške, pečkato drevje bolj nego drugo drevje, mej vsemi pa najbolj črešnjevo drevje.

Vapno ima različne naloge; rahlja in greje težko, mrzlo zemljo, razkrajja kemičnim potom v zemlji razna gnojila, da si jih more drevo prilastiti, na drugi strani pa zopet zamorjuje razne škodljive snovi in rastline v zemlji. Za težak in mrzel svet se bolj priporoča žgano, gašeno vapno, drugače pa je bolj umestno surovo, zmleto vapno. Ker ima Tomaževa moka zelo veliko vapna v sebi, more večji del nadomeščati vsak drug pridevek vapna. Čudno se mora zdeti gospodarju, da smo šli v dosedanjem pomenku tako prezirljivo mimo zlate jame kmetove, mimo hlevskega gnoja in gnojnice; vsa čast tem rečem, toda za sadno drevje niso te sicer tako izvrstne snovi posebno pripravne, ker imajo imenovanih snovij od sile malo v sebi in poleg tega še v zelo nepripravnem razmerju med seboj.

Glavno vrednost ima hlevski gnoj za sadno drevje še zato, ker mrzlo težko zemljo rahlja, greje in jo dela lažjo, veliko menj pomena ima za prehranitev drevja in se da rabiti v ta namen s pridom le bolj pri mladem visokodebelnim drevju. Sadni vrt v obsegu 10 arov ali 1000 m² bi morali, ako bi mu hoteli dati n. pr. potrebnega kalija, zagnojiti z dobrimi 40 met. st. hlevskega gnoja, a s tem bi mu še ne dali dovolj drugih potrebnih snovij, ki jih je v hlevskem gnoju kaj malo. Gnojnica je za gnojenje sadnega drevja vže bolj pripravna, ker je tekoča, posebno, ako ji pridenemo lesnega pepela ali Tomaževe žlindre. Kompostno zemljo rabimo s pridom pri

vsakem sadnem drevju, ker zboljšuje zemljo.

Kot gnojila za sadno drevje bomo torej jemali: 1. čilski solitar (za dušik), 2. Tomaževo žlindro (za fosforno kislino in vapno), 3. klorov kalij in 4. za zelo težko zemljo, v katerej morda ni skoro nič vapna bomo vzel imorebiti še nekoliko apna kot takega.

Kako je treba gnojiti sadnemu drevju?

Potrebščino sadnih dreves na redilnih snoveh, določimo najlažje po velikosti njegove zemeljske ploščine v kvadratnih metrih, pri tem pa moramo opomniti, da je krivo splošno mnenje, po katerem segajo korenine tako daleč okoli kakor veje. Da to ne more biti prav, se razvidi že iz tega, ker drevesne krone mladega drevja vsako leto prirezujemo, dočim korenine veselo rastejo naprej. Ali recimo, da je svet zelo uboren; v takem svetu poganjajo korenine odrastke na vse strani, da je kaj, da se morejo preživeti, veje in mladike jim niso v stanu biti kos. Pri poskusih so našli večkrat koreninski premer ravno še enkrat večji od kronskega premera.

Pri češpljah, slivah, pritlikovcih itd. se potresejo gnojila kar pod drevesno krmo na zemljo in plitvo zakopljejo; pri jabolčnem, hruševem, črešnjevem itd. drevju je treba napraviti 20—80 cm globoke jarke ali izkopati posebne luknje za gnojenje. Te luknje morajo biti pod kapom drevesne krone in pa v obsegu $\frac{1}{2}$ do $1\frac{1}{2}$ m naprej precej na gosto, tje proti deblu pa bolj na redko. Po velikosti drevesa prištejemo torej kronskega premeru še 1 do 3 m, polovični premer ali polumer pomnožimo sam s seboj in potem še s številom 3·14 in ta zmnožek nam pove kvadratno vsebino zemeljske površine drevesa. Na pr. srednje velika jablana ima 7 m v kronskega premeru, tedaj okoli 9 m koreninskega premera ali 4·5 m polumera. Vsebinska ploskve

je torej $4\cdot5 \times 4\cdot5 \times 3\cdot14 = 63\cdot58 \text{ m}^2$ okroglo 63 $\frac{1}{2}$ m².

Skušnja uči, da je na 1 m² zemlje primerno naslednje gnojenje:

50 g Tomaževe žlindre, 40 g čilskega solitra, 30 g klorovega kalija ali ravno toliko 40⁰/_{one} kalijske soli, ki je cenejša. Drevo potrebuje $63\frac{1}{2} \times 50 \text{ g} = 3 \text{ kg } 17\frac{1}{2}$ deke Tomaževe žlindre, $63\frac{1}{2} \times 40 \text{ g} = 2 \text{ kg } 54$ dek čilskega solitra, $63\frac{1}{2} \times 30 \text{ g} = 1 \text{ kg } 90\frac{1}{2}$ deke klorovega kalija itd.

To je približni proračun za eno drevo; ako ima drevje nasajeno v sklenjenih vrstah, tedaj damo na 1 m² 40 do 60 g Tomaževe moke, 20 do 60 g čilskega solitra, 20 do 30 g klorovega kalija itd.

Pri vsem tem je pa zelo važno pravilo, ki ga ne smemo nikoli pozabiti: sadjerejec mora namreč natančno opazovati, kakšen učinek so napravila rabljena gnojila; kajti v določenih garantiranih številkah v kmetijstvu nikoli ne moremo delati receptov. Ako najdemo prihodnje leto napačno rast, n. pr. da gre premočno v les, naj bo to namig, da zmanjšamo dušičnato gnojilo, ako se je nastavilo premalo sadu, bomo v prihodnje pomnožili kalijsko fosfatno gnojilo, ako je sadja zelo veliko, bomo dali še malo več čilskega solitra in tako naprej. Pri vseh teh rečeh si kmet lahko pomaga sam, ako le ve, kakšne učinke da imajo posamična gnojila a tudi le pod tem pogojem zamore popraviti morebitno storjeno napako. Ob suši dajmo drevju vode, bogato nam poplača ta trud.

Kedaj je treba gnojiti?

Množine, katere smo navedli za drevje v prejšnjem odstavku pomenjajo vsakoletno potrebnost drevja; treba jih je pa dajati v raznem času. Dušičnato gnojilo (torej čilski solitar) se potresa na spomlad, ako se spomladansko gnojenje zavleče preveč na ta pozno, tedaj pozneje nego konec

maja, je mogoče, da raste les potem globoko tje v pozno jesen, ne dozori popolnoma in po zimi rad pozebe. Pri Tomaževi žlindri moramo opomniti, da je merilo gnojilne vrednosti pri nji samo citratno raztopna fosforna kislina. Tomaževo moko štopamo jeseni ali po zimi. Kalij (klorov kalij) potresamo pri zvezni zemlji tudi jeseni ali po zimi, pri lahki, propustni prsti pa zgodaj spomladi. Posledice rednega gnojenja sadnemu drevju se v svoji popolni vrednosti razvidijo seveda šele po več letih; a to ne bo vestnemu sadjarju za spodtiko, da bi ne nadaljeval sadnega gnojenja. Seveda mora imeti nekoliko potrpežljivosti pri tem. Dosedanja opazovanja in skušnje nam dajejo najlepše upe na prihodnje bogate sadne letine.

Misli o sadjarstvu.

(Konec)

Slavni škotski pisatelj Walter Skot polaga v eni svojih najlepših pripovedij nekemu očetu te-le besede v usta, ki jih govori svojemu sinu: „Ako nimaš drugega dela, pojdi in zasadi drevo, kajti, glej, to raste, ko ti spiš!“

Edino ta srečno izražena misel je bila povod, da je zasadil nek plemič velik kos sveta s sadnim drevjem. Koliko prostora in tudi solnčnih zidov je še pri nas golih, ki bi mu lahko dali primeren dohodek, ako bi bili zasajeni s sadnim drevjem ali vinsko trto. Pri koliko hišah bi se pač zelo podal Walter Skotov dober svet!

Že velikokrat se je govorilo in pisalo, da bi mnogi milijoni kron, ki romajo vsako leto na tuje za sadje, lahko ostali doma na deželi, ako bi obračali večjo pozornost na sadjarstvo in zlasti na vporabo sadja, nego doslej. Ako se ozremo na tozadevne francoske razmere, se moramo čuditi, kolike dohodke ima n. pr. Normandija vsako leto od sadja. Tam daje 1 hektar zemlje zasajene s 100

drevesi v razdalji 10 metrov po-čezni dohodek približno 380 kron na leto in sicer na zemljiščih, na katerih bi noben drug pridelek ne dal niti od daleč tolik dohodek. Malo mesto Augers pošlje vsako leto kakih 650.000 kg hrušek v Pariz in zasluži s tem kakih 180.000 kron. Cela Francoska pridelala na leto okoli 1458 milijonov kilogramov sadja v vrednosti 420 milijonov kron in izvažala okoli 28.000.000 kg za 18 milj. kron na tuje.

Sicer ni sadno drevje pogoj za obstanek kakega ljudstva, vendar pa v veliki meri pripomore k obljudenju dežele. Kmet rad zasadi nekoliko dreves okrog svoje hiše, ne samo zavoljo sadja, ampak tudi ker ga veseli njih varstvo; gosto drevje ga varuje solnčne pripekline, na njem se zlomi moč presilnega viharja. Sadno drevje dela človeško bivališče že od daleč tako prijetno, in ljubko. Isti ljubeznivi izraz daje obilno drevje celim pokrajinam. Drevje jim je dobro varstvo in rodoviti zemljo. Napredek kmetijstva v marsikakem kraju je bil žalibog sadjarstvu v pogubo. Škodljivost sence in odjemanje hrane iz zemlje se nad vso mero povdarja in marsikako lepo deblo podere sekira, da napravi prostor žitni bilki. To je v mnogih krajih povzročilo, da je sadno drevje popolnoma izginilo. Sedaj leže ravnine gole, brez krasa, brez ptic, trezno in molče in dohodek polja se ni pomnožil. Drevo jemlje svojo hrano iz drugih zemeljskih plasti nego v bližini rastoča poljščina, in ako se pravilno vzgaja in obrezuje, tej tudi čisto nič ne škoduje. Pritožba, da tam, kjer raste drevo, ne požene več zelena bilka, je ravno tako neutemeljena, kakor trditev, da sadno drevje v tem ali onem podnebju noče nič roditi. Ako smo zbrali za svoj kraj pravo vrsto, nam tudi sadja ne bo manjkalo. Pri sadjarstvu velja stavek: Pravo drevo na pravi kraj! Kjer dobro raste hruška, ne

sadi tje oreha in kamor spada črešnja, tjekaj ne devaj jabolčnega drevja.

Da je treba sadno drevo, ako naj nam prinese kaj koristi, tudi negovati, tega mnogi še ne morejo razumeti, sicer bi ne srečavali tako žalostnega in zapuščenega drevja. Razdvojena krona nam priča, da jo malokedaj ali nikoli ne osnažijo in ne pomlajajo. Da bi se slabe vrste precepile, o tem niti govora. Na deblu in vejah se lepo mirno pušča mah in lišaj in stara skorja, ki se je veseli množica škodljivih žuželk kot najvarnejšega zavetja. Da bi pobral in potrgal z drevlja gosenčja gnjezda, to nikomur ne pride na misel. Voden poganjki in koreninski poganjki ostanejo lepo pri miru, podivjajo in odtegajo maternemu drevesu potrebno hrano. Da bi se potrebnemu drevesu tu pa tam malo pognojilo, Bog obvaruj! Drevo naj le raste samo in rodi sad, da bi imeli še ž njim sitnosti, tega pa že ne! Sadje bi že še pobrali z drevja, a skrbeti za drevo samo, to bi bilo veliko preveč zahtevati.

Zato je obžalovati zmoto, ki je zelo razširjena, da namreč v bolj ostrih legah ni mogoče uspešno sadjarstvo. Imamo sadne vrste, ki pozno cveto in so zelo trpežne proti mrazu spomladnih zmrzlin in imamo zopet druge vrste, kojih les zgodaj dozori in zato po zgodnjih jesenskih zmrzlinah le malo trpe. Zato je za ostre pokrajine velike važnosti poznati sadne vrste, ki imajo te lastnosti. Tako drevje pomnožujmo, mehkužno pa odstranjujemo in zagotovljena nam bo tudi tukaj redna sadna letina. Kupujmo drevje zanesljivih drevesnic ne pa slabih debelc potujočih prodajalcev. V obče velja svet:

V vsak kot zasadi drevo!

Mu koplji, prilivaj, vrnilo Ti bo.

Mlekarstvo in sirarstvo.

Pritožbe proti maslu iz mlekarne.

—o—

Po pravici se pritožujejo od mnogih strani, da ima surovo maslo iz mnogih mlekarne nek čuden okus, ki je drugačen od normalnega in to se po navadi razlaga s tem, da imajo zadevne mlekarne premalo izučene in slabo izobražene mlekarje, ki nimajo niti prave teorije, niti dobre prakse. Največkrat tiči tudi krivda v resnici tukaj. Toda nekaj posebnega pa je to, da se nahajajo take napake premnogokrat tudi v goratih krajih, kjer so vendar že od narave dani najugodnejši pogoji za dobro maslo.

A krivično bi ravnali, ako bi hoteli vso krivdo pri pogostnih napakah masla v okusu, katere seveda mnogokrat samo poznavatelj, trgovec iztakne, krivično bi bilo, vse te napake zvrčati izključno le na mlekarnično osebo.

Največkrat tiči namreč zajec v drugem grmu, donašalci sami so namreč prevelikokrat krivi maslenih napak, ker ravnaajo z mlekom napačno, še predno pride mleko v mlekarne.

Večina donašalcev namreč misli, da je storila svojo dolžnost že, ako ima le mleko dovolj tolsče (žalibog so brezvestneži, ki mleko tanjšajo z vodo ali posnemanjem, sramota nad take goljufe) in kar se jim zdi posebno imenitno, da ni mleko še kislo.

Toplo mleko je po molži navadno občutljivo proti raznim izparinam v hlevu in drugim okolnostim, posebno pa proti zraku, ki je obdaja v shrambi. In na to se mnoge gospodinje le malo ali celo popolnoma nič ne ozirajo.

Navadno puste stati mlečno golido v hlevu, kjer je večjidel slab in pokvarjen zrak, odneso posodo šele, ko je vsa molža končana. In vendar se je tako lahko prepričati, da mleko vzame nase in tudi drži tuje duhove iz okolice.

Mleko postane občutljivo za razne duhove že v kravjem vimenu. Kakor vzame mleko nase duh prijetno dišečega sena, kateremu pripisujemo lepo aromo (duh), ravno tako vpliva tudi slaba krma na duh in okus mleka. Saj je znano, da dobi na pr. od ostrega duha karbolne kisline, s katero razkužujejo živinske vozove na železnicah, celo meso klavne živine tako zopern okus, da skoro ni več užitno. Koliko bolj velja tudi za mleko, kojega narava je že sama na sebi za vsako reč mnogo bolj občutljiva. Že nesnažen, z raznimi kužili napolnjen hlev, daje mleku zopern duh in okus.

Zato je prvi pogoj, ako hoče izdelovati mlekarne dobro maslo, najozkosrčnejša snaga v hlevih in svež zrak v njih. Hlev mora biti snažen in čeden kot soba, ne pa kot je po navadi, podoben jami razbojnikov.

Ravno tako važno je pa tudi snažno ravnanje z mlekom po molži in njegova shramba. Zelo koristno je, ako se spusti sveže mleko na mlečni hladilnik in sicer v snažnem prostoru, kjer je čvrst, zdrav zrak. Ako teče mleko v takem curku preko hladilnikove ploskve, odda vse slabe duhove obdajajočemu zraku. Potem pa se mora shraniti takoj v prostor s svežim zrakom, če moč v posodi z mrzlo vodo. Da je treba razno posodo vselej sproti lepo omiti in dobro posušiti, ni treba posebej omenjati.

Pogostoma hranijo ljudje mleko v temnih kletih in vlažnih z raznimi duhovi napolnjenih jedilnih shrambah, kjer hranijo ob enem tudi prekajeno meso, gnjijočo zelenjad in korenjstvo in podobne reči, da celo v neprezračevanih sobah, polnih dima in smradu. Potem je naravno, ako mleko dobi duh in presno maslo vse možne napake. Iz tacega mleka ti najboljši mlekar ne napravi dobrega

masla. Zato bodite previdni pri ravnanju mleka, vi udje slovenskih mlekarne!

Vinogradništvo in vinarstvo.

Kako varovati trte pred pomladansko pozebo.

Meseca maja je pač najnevarnejši čas za pomladansko pozebo trt, kajti v tem mesecu vse trte že precej odženo in ker so poganki jako nežni, jih mraz v eni noči popolnoma uniči, ako pade toplota do 1°C pod ničlo. Taki mrazovi nastopijo sicer tudi meseca aprila, vendar ne napravijo znatne škode, ker so očesca v tem času pač jako napeta, toda navadno še ne popolnoma razvita, izvzemši v bolj južnih krajih, kjer so pa spomladanski mrazovi le bolj redka prikazen.

Ker se toraj bliža čas, ko treba tudi v obrambo proti pomladanskim mrazovom primerna sredstva uporabiti, osobito letošnjo pomlad, hočemo navesti najbolj jednostavno sredstvo, ki se ponekod, posebno na Nižjeavstrijskem, že nekaj let s povoljnim vspedom uporablja.

Kot najboljše in najcenejše sredstvo za obrambo trt pred pozebo nežnih pogankov je kajenje. Sicer so se kajenja poprijeli tudi naši vinogradniki in so posebno pretečeno leto v več krajih na Delenjskem zažigali ognje v pozebi podvrženih vinogradih, žal pa, da se to ni bolj sistematično vršilo, marveč, da so to delo le boljši in za napredek vneti vinogradarji opravljali, dočim so drugi prepustili vse svoji usodi. Kajenje pa ima le tedaj vspeli, če se pravočasno izvrši in če sodelujejo vsi vinogradniki dotične občine.

Da ima kajenje pravi vspeli, treba je naslednje postopati:

a) Če po noči, oziroma proti jutru, pade toplota na 0° in $+1^{\circ}\text{C}$ in da postaja vedno mrzlejša, in če je jasna noč, je z gotovostjo pričakovati pozebe, vsled česar se mora pričeti s kajenjem. Ako se

pa med kajenjem pooblači, ali če prične pihati lahek veter, je nevarnost odstranjena. in se lahko v tem slučaju ogenj vgasne.

b) Za določitev mraza mora viseti v vinôgradu na prostem obešen na špagi med dvema koloma, približno 30—50 cm nad zemljo, dobro kažoč toplomer; toplomer obešen ob zidu, v grmovju ali na kolih samih, ne kaže pravilno. Dobro je, če se ima razun toplomera tudi vlagomer. Zanesljiv opazovalec mora večkrat po noči prepričati se o padanju topline.

c) Kajenje mora biti splošno t. j. da se zažge v vsakem vinogradu po več ognjev in sicer na cestah, ob straneh vinograda na širših prostorih sredi vinograda, sploh kjer se nudijo za to ugodni prostorčki. Čim več takih ognjev, tem gotovejši vspeh!

d) Porabiti je v prvi vrsti tak material, ki napravlja težak, gost in vlažen dim, toraj mah, mokro listje, zeleni poganjki, trava, smeti, cunje, gnoj itd. Goreče stvari je dobro večkrat z vodo poškopiti.

Najpred je pričeti s kajenjem v nizkih legah, kjer je najmrzlejše ter na oni strani od koder sapa vleče.

X.

Galica ali baker v vinu.

Sedaj, ko se je škropljenje trt z modro galico tako udomačilo, ko se to sredstvo za pokončevanje peronospore malone že povsod uporablja, in ponekod celo še več kakor je treba, se pripeti, da če se prepozno in z večjimi množinami škropi ter če dež galice ali bakra ne izpere iz grozdja, da pride tudi v mošt oziroma v vino nekoliko te snovi.

Ako se z moštom ter pozneje z vinom pravilno ravna, se ta galica iz vina izloči, četudi ne vselej popolnoma, pa z gotovostjo toliko, da ne kvari vinskega okusa ter da zdravju ne škoduje. Posebno dobro se izloči baker pri žveplanih trtah, ker z grozdom pride kolikor toliko tudi ne-

kaj žvepla v mošt, ki se potem spoji (združi) z bakrom ter se oboje sesede kot žvepleni baker v podobi gošče na dno.

Vendar je množina bakra, ki pride le z grozdom v mošt, tako majhna, da se ni bati nobenih zlih posledic.

Drugače je pa, če se pusti mošt pokipeti v posodi, katera se je popred rabila za napravo zmesi galice in vapna. V takih posodah se galica zajе v les, mošt jo pa potem zopet izvleče in tako dobi vino zopern okus po galici. Tako vino je nepitno, ter se nerado čisti. Težko ga je požirati, ker stisne jezik, praska po grlu in pokrije vse boljše vinske duhove.

Vino s takim neprijetnim okusom se popravi le s pomočjo žvepla. V krajih, koder se grozdje tudi žvepla, se tako vino, kakor omenjeno, samoobsebi popravi; kjer pa ne pride z grozdom nič žvepla v mošt, treba mu je žvepla umetno dodati. V ta namen se vzame navadno, fino zmleto, čisto žveplo, namreč ravno tisto, katero se rabi za žvepljanje grozdja, ter se ga vrže v kipeči mošt. Na kad mošta zadostuje 2 do 8 navadnih žlic žvepla. Žveplo vinu nič ne škoduje, nasprotno, še pospeši čiščenje in v tem slučaju ne dobi vino nikakega duha po žveplu, ker se zveže z bakrom. S parkratnim pretakanjem se vino hitreje zboljša.

Na ta način se tudi sedaj vino popravi, toda ne tako, kakor če se žveplo med vrenjem doda. Če ima vino še v jeseni tak zopern okus, je najbolje, da se ga pusti vnovič na svežih tropinah pokipeti.

X.

Splošno.

Stelja.

Ako hočemo, da bo naša živina prav mehko in toplo ležala, da se bo prav dobro počutila, ne smemo varčevati s steljo. Mnogo stelje prihranimo, ako jo s kakim

posebnim strojem ali slamoreznico zrežemo v okoli 15 cm dolge kose. To je tudi zavoljo tega dobro, ker kratka stelja gnojnico v hlevu bolje vsrkava, vsled česar je tudi gnoj več vreden. Tudi je z gnojem iz kratke stelje na gnojišču veliko enostavneje in lažje ravnati. Dalje se da tak gnoj hitreje in z manjšim trudom nakladati, trositi in lažje podoravati, njiva se lepše podvlači, ker zobje brane kratki, v zemlji skriti gnoj samo nekoliko zrahlja, dočim pri navadnem dolgem gnoju privlečejo cele šope gnoja na beli dan. Ako nimamo katerikrat pri hiši čisto nič stelje, si moremo pomagati s kompostiranjem gnoja za nekaj časa. Tekoče in trde izločke pomešamo doma na gnojišču ali pa na robu polja, ki se ima pognojiti, v primernem razmerji s prstjo. Pri nekem poskusu na poljedelškem oddelku vseučilišča v Hale so našli, da sta dali dve kravi, katerima se ni nič nastiljalo od 17. rožnika do 9. malega srpana pri enaki krmi seveda ravno toliko mleka, kakor v istem času pri obilnem nastilju.

Zato se ni bati nobene škode, če morajo tudi stati živali nekaj časa brez nastilja, da se le blato in nesnaga dvakrat na dan odstrani z ležišča.

Poznam nekega posestnika, ta je moj prijatelj in redi 20 težkih krav v velikem mestu samo za mleko. Ležišče je v sprednjem delu iz nabite ilovice, zadnji del pa je v dolžini 1 metra iz lesenih desk in živina se krasno počuti, da si ne dobi pod se družega, nego vsake kvatre pest žaganja.

Kot nadomestilo za slamo se zelo priporoča šotni nastilj, posebno za konjske staje. Zelo dobro se skaže tudi zveza slamnatega in šotnega nastilja skupaj. Kar zadeva gnoj iz šotne stelje v primeri s slamnatim gnojem, je opomniti, da je v zadnjem več gnojilnih snovij, ako se s steljo bogato nastilja, nego v šoti, katero le

bolj varčno rabimo. Sicer sta pa obe vrsti gnojja precej enake vrednosti. Dočim moramo slamnati gnoj speljati najpreje na gnojšče in ga pustiti, da se malo preleži, predno ga moremo spraviti na polje, moremo šotni gnoj takoj rabiti, s čimur si prihranimo na delu.

Tudi ima šota veliko večjo moč in lastnost vsrkavati in zadržavati v sebi gnojnico, nego slama. Tudi v vrtnarstvu rabimo šotni gnoj z izvrstnim vspehom. Lahko ga spravimo naravnost iz hleva na gredice, ki jih hočemo pognojiti. Ako hočemo gorke lehe (grede) greti s šotnim gnojem, moramo spraviti ta gnoj že nekaj tednov popreje v jame in ga pogrniti z zemljo. Ta gnoj se bolj počasi segreje nego slamnati gnoj, zato pa tudi drži enakomerno toplino pet do osem tednov dalje od njega.

Bistričan.

Smodnik za streljanje zoper točo, bo preskrboval tudi letos deželni odbor kranjski za vse naročnike na Kranjskem. Naročbe je poslati naravnost deželnemu odboru v Ljubljani. Ob enem z naročbo je poslati deželni blagajnici za vsak naročeni zaboj s 25 kg K 20-60. Pred neplačane naročitve ne pridejo v poštev. Tudi je natančno navesti, na čegav naslov in na katero postajo naj se pošiljatev naslovi.

Razpošiljalo se bo vsaki prvi teden v mesecu počenši s 1. majem.

Namigi o vrbarstvu.

Malovreden svet, peščenice, močvirje in strmine lahko še precej dobro izkoristimo, ako nasadimo pletarsko vrbo. Kot ena najboljših vrb za nasajanje v velikem velja konopna vrba (*Salix viminalis regalis*). Ona ima to dobro lastnost, da se prilagodi različnemu svetu. Najpripravnější čas za napravo vrbovega nasada je pač spomladi. A potrebna predela je izvršiti že na jesen ali po zimi v času ko ne zmrzuje. Pred

vsem je dobro pognojiti določeni svet s hlevskim gnojem, ki deluje veliko bolj od kajnita, Tomaževe žlindre ali čilskega solitra, gnojimo vže jeseni. Potem je treba zemljo na 50 cm ali $\frac{1}{2}$ m globokine prekopati ali rigolati. Pri tem moramo paziti, da pride gorenja plast na dno, zemlja iz globine pride zdaj na vrh in zemlja, ki je bila preje na sredi, ostane tudi zdaj na svojem mestu. Rigolanje nima samo namena, da spravimo črnico globoko v zemljo, ampak glavni smoter je, da se zemlja dobro prerahlja. Zato tudi ob zmrzlini ne kaže rigolati, ker v tem slučaju gruda ostane prevelika in se nam glavni namen — rahljanje pri tem izjavi. Ako pa rigolamo pozno jeseni, tedaj moreta zmrzlina in sneg zemljo, ki smo jo spravili iz globine na vrh, dobro razzebati in razkrojiti, prst se mora lepo vsesti.

Potaknjence vrbove (šibe) moremo saditi po vremenu od svečana do konca malega travna. Za potaknjence namenjene šibe moramo do saditve imeti shranjene v zemlji z debelejšim koncem ali pa v vodi. Režemo potaknjence v dolžini 2 do 3 decimetre nekaj dnij pred saditvijo ali pa neposredno pred njo; za dobro zemljo jih režemo krajše, za lahko, peščeno daljše.

Sadimo najbolje s pomočjo vrvice, ki ima od 10 do 10 cm zaznamke. Potaknjence, katerih po odrezavanji ne sme nič zmečkati, vtikamo navpično z debelejšim koncem v zemljo v razdalji 10 cm. Ti potaknjenci ne smejo gledati iz zemlje ven, ampak naj bodo nekoliko cm na debelo ž njo pokriti, da jih ne more solnce izsušiti. Posamezne vrste napravljamo oddaljene po 30 cm narazen.

Ako smo zemljo šele spomladi rigolali, se lahko zgodi, da se pozneje vsede in vrhovi potaknjencev pogledajo iz zemlje; tudi veter lahko odpiha vrhno prst,

zato je treba večkrat nadzorovati in potaknjence ozir. zemljo pritisniti in utrditi z nogami, da pridejo šibinke zopet v pravo globino. Ko poženo potaknjenci šibice, se vže tudi pokaže plevel, tega je treba z okopavanjem in plečvijo vedno odstraniti. Da je zemlja kolikor primerno rahla, je treba nujno dvakrat, četudi ne globoko okopavati. A pri tem moramo biti zelo previdni, da ne polomimo pogankov, ki so sprva zelo krhki. Zelo siten plevel na vrbišču je slak, ki ga nikakor ne smemo prezreti.

Pri lahki zemlji zelo dobro naredi, ako potresemo na ha 1 do 2 met. stota čilskega solitra poleg kajnita in Tomaževe žlindre. Tekom poletja ni družega opravlila nego skrbno čiščenje nasadov od plevela in pa zatiranje raznih sovražnikov izmej žuželk.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 25.: (J. M. v Sk.) Kako se odvzame vinu preobilna kislina z marmornim prahom? Kje se dobi in koliko ga je treba za sto litrov? Ali je dopustno sredstvo uporabljati? Ni zdravju škodljivo?

Odgovor 25.: Marmorni prah je še najprimernejše, t. j. najboljše in najnatančnejše sredstvo za zmanjšanje kisline v vinu. Ker če se ga tudi v večji meri da, ne škoduje zdravju, ker ne ostane v vinu raztopljen, marveč se vsede v podobi gošče na dno. Tudi vina ne pokvari, pač pa ostane neubrano, če se mu preveč prahu doda, ker se potem vinski deli ne nahajajo več v pravem razmerju t. j. da ima dotično vino v primerju z njegovo polnostjo premalo kisline.

Pripomnimo pa, da z odkisanjem vina se mu zmanjša ali odvzame le vinska, nikakor pa ne očetna kislina. Če torej vino cika, se ga z marmornim prahom ne popravi popolnoma. V tem slučaju se sprva pač zdi, da se je vinu tudi cikasti okus zmanjšal, a pozneje se ga zopet še bolj čuti.

Marmorni prah se dobi v vsaki drogeriji, pa tudi v lekarnah, ter je prav po ceni. Ker se tudi s tem sredstvom slepari, naj vsakdo zahteva naravnost marmorni prah za čiščenje vina, drugače si vtegne s slabim blagom vse vino pokvariti.

Koliko da se ga vzame za vsak hektoliter vina, ni mogoče za vse slučaje enako navesti, ker je to odvisno od množine kisline v dotičnem vinu, kakor tudi za koliko ‰ (odtisoč) kisline se mu namerava odvzeti. Prav kislo vino ima največ 15‰ kisline, t. j. 1½ litra na 100 litrov vina; prav mehka vina imajo pa komaj 3,5—5‰ t. j. 0,35—0,50 (½ litra) kisline na 100 litrov vina.

Zadostuje, če se vzame vsakemu vinu 3—6‰ kisline. Najbolje je poskušati popred v mali množini, da se vidi, katero odkisanje bi bilo najprimernejše.

Za vsak ‰ kisline in hl vina se vzame 67 gramov marmornega prahu. Ako se hoče odvzeti vinu 5‰ kisline, se vzame na vsak hl $67 \times 5 = 335$ gr marmornega prahu ali za liter 3,35 gr. Pred rabo se marmorni prah raztopi v škafu dobro z dotičnim vinom, ter se potem vlije vse skupaj v sod in zopet dobro premeša.

Vprašanje 26.: (A. M. v B. o. Šč.) Je mogoče odpraviti vinu okus po modri galici (bakru)? Vino je prišlo namreč že ob trgatvi v posodo, ki je popred služila za napravo modre galice in se je navleklo tega okusa. Ali ni tako vino strupeno?

Odgovor 26.: Odgovor na to vprašanje dobite med glavnimi članki v tem listu pod naslovom: „Galica ali baker v vinu“.

Vprašanje 27.: (Fr. P. iz G.) S čim naj namakam dile za streho pri hlevu, da bodo bolj trpežne?

Odgovor 27.: Kot najbolje sredstvo se rabi v ta namen modra galica (bakreni vitrijol) ali pa karbolinej. Galice se vzame navadno 3 kg na 100 litrov vode ter se pustijo les 1—3 tedne v tej tekočini. Če so dile popolnoma suhe, morajo ležati vse pod tekočino; frišen krl se pa postavi po konci do približno 1 metra v dotično tekočino.

S karbolijem se pa les kar jednostavno s čopičem namaže; mnogo bolje je seveda namakati ga v vročem karbolineji. V vsakem slučaju pa mora biti les popolnoma suh, drugače se karbolinej ne zaje zadosno v notranje dele lesa.

Priporočila se: Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbi zvonov. Edini domači zavod te stroke: Ljubljana, Medjatova hiša.

Plemenskega bika poldrugo leto starega, rudeče pišane prodaja Andrej Dolenc, Dravlje št. 6 pošta Šiška.

Lepa kmetija s 64 orali sveta, zelo zmerno višega lega, 1 uro od železnice, prodaja se iz proste roke za ceno 12.000 kron. — K istej spada domača kovačnica in domači mlin s stalno vodo. Hiša je jednonadstropna ter z gospodarskimi poslopji vred v dobrem stanju. V kuhinjo in pred hlev je napeljana voda. Ker se pridelava na tem posestvu jako mnogo sena in sadja, priporočila se ista posebno večjemu živinjo- in sadjerejcu.

Natačnejša pojasnila daje posestnik 177 3—2 **Janez Vošpernik** v Gorjah, pošta Vrba, Koroško.

Belo vipavsko vino, dobro, dobi posestnikih v Batujah in Selu. Cena je 31—33 K hekt. Postaja drž. žel. Batuje. Pojasnila daje župnik v Batujah pošta Črniče.

Tko želi izvrstnoga naravnoga vina, istrijanca črnoga i beloga kupiti, neka se naravnost obrne na posestnika in kmeta Venceslava Križmanič v Ježenju, pošta: Tinjan, Istra, kateri se obveže za odgovarjati sa pismi in na zahtev pošilja uzorce.

Prodaja se do 25 polovnjakov letošnjega dobrega haložana (vina, ki je rastle v dalječ okrog znanih haloških goricah na Spod. Štajerskem). Cena je liter po 17—19 krajcarjev ali 34—38 vinarjev. Na zahtevo se pošlje uzorec. Pojasnila daje „Gospodarska Zveza“ v Ljubljani.

Dobijo se škafi večji in manjši z lesenimi in železnimi obroči, kakor tudi čebriči, brente brentače, barigle, puterhi in žlice iz javorovega lesa v različnih velikostih. 173 6—2 Naročila izvršuje točno in po najnižji ceni **Anton Peterlin** posestnik v Dolšaku pri Robu, pošta Velike Lašče.

30.000 enoletnih dobro vkoreninjenih Riparija portalis 2 kroni sto — **10.000** Vitis rupestris 3 krone sto **300** visokih orehovih dreves po 20—70 v. komad. **300** češpljevih drevesc po 20 v. vse fine vrste vrtnic, ameriški špargelj, sadreže od vrtnih jagod (Lasotans Noble). **50 centov** rudečkaste kozje repice za kenje 20 kg 3 krone — 100 kg 10 kron ima na prodaj **J. N. Koprivc** v Artičah pri Brežicah, Štajersko.

Pozor! Pristnega belega, rudečega in črnega istrijanca ima naprodaj **Josip Križmanič** v Tinjanu pri Pazinu.

Oglas iz Istre! „Gospodarsko društvo“ v Pazinu posreduje pri kupovanju vina. Opozorjuje se na to trgovci z vinom. Društveni urad je v hiši predsednika dr. Kureliča.

Hranilnica in posojilnica v Marezigah pri Kopru

ima mnogo pristnega črnega vina liter od 15 do 20 kr. in Refoška liter od 20 do 23 kr., prosto postaja Trst ter vabi konsumente za nakup.

Zeljno seme, pristno kašelsko, priznано najbolje se dobiva 2 dg za 40 kr. ali 80 vin., na kilo pa po 32 K pri **Ignacij Mercina**, Zg. Kašelj p. Zalog ali pri „Gospodarski Zvezi“ v Ljubljani.

30 orehovih drevesc 2 do 2½ m visokih, 15 do 25 mm debelih po 50 vin. kos prodaja **Ludovik Ševar, Rakek.**

Čez 5000 ameriških ključev za suho cepljenje bi rad kupil **Ivan Novak**, sv. Urban pri Pluju, Štajersko. Kdor bi jih hotel kaj prodati, mu naj naznani.

Mož, v srednjih letih, dosednji posestnik, oženjen, z dvema odraslima hčerama, več in izkušen v vseh kmetijskih delih, želi službe kot majer na kakem večjem posestvu ali graščini na Spodnjem Štajerskem ali Kranjskem. Vstop 1. maja 1903 ali tudi poprej. Ponudbe naj se blagovoliijo pošiljati pod šifro: „hvaležen in zvest“ na Gospodarsko zvezo v Ljubljani.

Bila je zasluga

rajnega župnika Kneippa, da je prvi opozoril na zdvavstveno tako imenitno sladno kavo, ki jo je potem Kathreiner s posebnim izumom izvajal tako izborno z okusom zrnate kave. S tem pa se še danes ta edino pristna „Kneippova kava“ tako bistveno razlikuje od vseh podobnih izdelkov in zato je tudi župnik Kneipp firmi Kathreinerjevi izključno in za vse čase podelil pravico, da za svojo Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo uporablja njega ime in sliko kot varstveno znamko. Vendar pa se na škodo občinstvu kar oprazen ječmen ali pivovarski slad po krivem prodaja za „Kneippovo kavo“. Da se varujete škode, zahtevajte vsotej izrečno pristno Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo v izvornih zavojih z varstveno znamko „Župnik Kneipp“ in z imenom „Kathreiner“.

Trgovina in obrt.

Trgovina.

Skrb za doposlano kupljeno blago.

Ali je trgovec (zadruga) dolžan, po njegovem naročilu od drugod doposlano mu blago, ki ne odgovarja naročilu hraniti? S tem vprašanjem muči se marsikak trgovec in marsikaka zadruga, in ven-

dar prav po nepotrebnem. Odgovor je po trgovskem zakonu jasen, trgovec je namreč dolžan, tako blago začasno shraniti. Trgovec mora od drugod naročeno in doposlano mu blago precej pregledati, če treba po sodnji in izvedencih je dati pregledati, da se dožene, katere napake ima, in stroške za to začasno sam založiti, toda začasno je mora hraniti.

Obrt.

Še nekaj k zgodovini mlinarstva.

Prijatelj našega lista nam je doposlal tele zanimive črtice:

Popisali ste v štev. 2 z dne 25. jan. t. l. mline, ki se vidijo še popolnoma ohranjeni v Pompejih na Laškem in sicer, mline, ki so se naganjali z roko. Pa tudi dan danes vidimo takih mlinov dovolj v Kraških pokrajinah, kjer se pridno rabijo.

Tak mlin ima ali eden sam gospodar ali pa jih je več skupaj v zadrugi da ga po vrsti rabijo ali je tudi cela vas lastnica enega ali več takih mlinov, ki se naganjajo z roko, kamen nad kamnom.

Na Primorskem n. pr. v Bakru, na otoku Krku, v mestu Vabeniku, ali na Dolenjskem se nahajajo dan danes taki ročni mlini, katere imenujejo „žrn“ ali „žrnvi“.

(Konec prih.)

ZADRUGA

Zvezina skupščina.

Dne 16. aprila 1903. vršila se je „Zvezina skupščina“ — občni zbor „Gospodarske zveze“. Bil je to časten dan za naše v „Gospodarski zvezi“ spojeno zadružništvo, bil je to parlament slovenskega zadružništva, v kojega so poslale vse slovenske pokrajine zastopnike svoje zadružne organizacije.

„Gospodarska zveza“ ima 186 članic i. s. 113 hranilnic in posojilnic in 73 drugih zadrug, ker je bilo zastopanih 94 članic i. s. 58 hranilnic in posojilnic ter 36 družih zadrug — i. s. 33 članic po svojih načelnikih, druge pa po drugih svojih činovnikih in so vrh tega mnoge zadruge poslale po več udeležencev, pač razvidimo, da je bila vdeležba zares častna — za „Gospodarsko zvezo“ in za članice.

Zvezino skupščino otvori in vodi predsednik „Gospodarske zveze“ g. dr. Jan. Ev. Krek.

On konstatira, da se je skupščina pravilno sklicala, konstatira sklepčnost skupščine za vse točke dnevnega reda, ker imajo vse članice 362 glasov, od teh je pa zastopanih 216 glasov, določi zapisnikarje in skrutinatorje, na kar se preide na pojedine točke dnevnega reda:

1. Poročilo načelstva.

V imenu načelstva poroča predsednik g. dr. Jan. Ev. Krek. Spominja se najprej prejšnjega predsednika „Gosp. zveze“ g. dr. Šusteršiča in označi njegove neveljive zasluge na polju narodne gospodarske organizacije. Z velikim navdušenjem sklene skupščina, da se v zapisniku zabilježi zahvala g. dr. Šusteršiču.

Nadalje pojasni g. dr. Krek naše stališče, ki je, da je zadružništvo edino sredstvo za gospodarsko osvobojenje in napredovanje slovenskega ljudstva, ono uredi naše kreditne razmere in tako olajšuje bremena, koje je našemu ljudstvu naložil kapitalizem, ono čuva pravice producenta itd., nikakor pa ni naš namen, koga spodriniti, ki se pošteno živi, tudi ni naš namen, uničiti kaki stan — uničiti pa hočemo oderuštvo, oderuh je edini, ki ga hočemo in moramo spodriniti in uničiti, kjerkoli ga zasačimo.

Nasprotnikov imamo zadosti, ki nas neprestano napadajo, mi se teh napadov ne bojimo, mi se jim smejimo, ker vemo, da prihajajo od ljudij, s kojimi bi mogli k večjemu govoriti le, kot govori učitelj z učenci.

Zadnji čas pojavil se je še nov nasprotnik i. s. „Slovenska zadruga“, list, ki izhaja v Krškem in je začel redno zabavljati čez „Gospodarsko zvezo“ in njene čla-

nice; način teh napadov je pa tak, da se s tem nasprotnikom ne moremo resno baviti. Dolžil nas je, da nam manjka duh zadružništva, če bi ga morali iskati, se bomo mimo Krškega vozili, ker v Krškem bi ga ne našli.

Protestiram pa kot načelnik „Gospodarske zveze“ proti neosnovanemu napadu na naše uradništvo, zavračam ga najodločneje, ker naše uradništvo stori svojo dolžnost v polni meri in ne zasluzi napadov. (Pritrjevanje).

Navezani smo na lastno moč, podpore ne dobimo niti od dežele, niti od domače vlade, pač pa polena pod noge; prošnje naših zadrug za subvencije, koje presojaajo v drugih deželah posebne komisije, dajejo se pri nas največjim nasprotnikom zadružništva v presojo, edino le v ministerstvu še najdemo smisel za naše delovanje.

H koncu pojasni še nekatere zadeve, posebno zadevo Šumi, radi koje so se nasprotniki toliko zaganjali v „Gospodarsko zvezo“ in omenja notranje delovanje „Zveze“.

V letu 1902 prejela je samo faktur čez 2200 — izdala jih je pa več, kakor dvakrat toliko; vsaki dan se mora rešiti po 50 dopisov.

Tudi je postala „Gospodarska zveza“ član „Splošne zveze zadrug v Avstriji“, kar ji bo vsekako koristilo.

krat pravi, da list ne izhaja v Ljubljani.

Gospodje pri hranilnici in posojilnici v Šmartnem so pa jako — poredni in dovtipni, ker dali so gori omenjeno njim vrnjeno rekomandirano pismo v drugo kuverto, napravili isti naslov, dali na pošto — pa niso rekomandirali — in pismo — nas je našlo.

Denarni promet.

Na tekoči račun so nam vposlali sledeči zavodi:

Trebelno, hr. in pos. (7. 4.)	K 1000.—
Ig, " " " " "	2000.—
Horjul, " " " " "	500.—
Sv. Kunig. " " " (8. 4.)	1000.—
Višnjagora " " " (9. 4.)	3000.—
Škofja loka " " " " "	2000.—
Št. Ilj, " " " (10. 4.)	800.—
Stara loka, " " " " "	3000.—
Blagovica, " " " " "	3200.—
Škofja loka " " " (11. 4.)	2000.—
Ig, " " " " "	2000.—
Vel. Lašče, " " " " "	1800.—
Žužemb., " " " " "	3000.—
Domžale, " " " " "	1500.—
Kandija, " " " " "	8000.—
Št. Ilj p. Turjakom, " " "	1500.—
Semič, hr. in pos. (12. 4.)	1000.—
Starigrad, društvo za št. i. zajm. " " "	2000.—
Žužemb., hr. in pos. (15. 4.)	1000.—
Bloke, " " " (16. 4.)	1500.—
Št. Jur ob j. ž., hr. in posojilnica " " "	2000.—
Vipava, hran. in pos. " " "	16000.—
Šmartno pri Litiji, hran. in posoj. (17. 4.)	18734.12

Horjul, hr. in pos. (18. 4.)	1800.—
Št. Peter, hr. in pos. (19. 4.)	4000.—
Srednjava hr. in pos. (23. 4.)	1000.—
Škocijan, " " " " "	1800.—
Horjul, " " " " "	393.—
Hrenovice, " " " " "	800.—
Pulj, isterska posojil. " " "	3000.—
Pevma, hran. in pos. " " "	231.25
Kanal, okr. posojilnica " " "	2000.—
Stari trg, kmet. posoj. " " "	11000.—

Opomba: V številki 7 z dne 10. aprila t. l. vrinile so se v denarni promet tiskovne pomote i. s. glede hranilnice in posojilnice Mošnje znesek K 500 — in Tržič znesek K 2145.44; za te zneske prične zaobrestovanje s 3. 4. 1903, in glede hranilnice in posojilnice Cerknica, ki je poslala K 10000 in ne K 1000.

Hranilnica in posojilnica v Leskovici,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za peto upravno leto 1902.

Člani: 83.

Deleži: stanje začetkom leta K 162, prirastlo K 22, odpadlo K 18, stanje koncem leta K 166; odpovedano: 9.

Denarni promet: K 55.542.21.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Posojila	35.064	24	Deleži	166	—
Naložen denar	233	08	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	37.845	45
Inventar premični	267	18	Predplačane obr. posojil	142	63
Zaostale obresti posojil	317	82	Rezervni zaklad	492	06
Vrednost tiskovin	10	—	Obresti rezervnega zaklada	19	68
Deleži	1.204	—	Čisti dobiček	335	67
Gotovina 31. decembra 1902	1.905	17			
	39.001	49		39 001	49

Hranilnica in posojilnica v Selcih,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za šesto upravno leto 1902.

Člani: stanje začetkom l. 1902 269, v letu pristopilo 21, odpadla 2; koncem leta 1902 288.

Deleži: stanje začetkom l. 1902 K 538, prirastlo K 42, odpadlo K 4, stanje koncem l. K 576; odpovedano: 18.

Denarni promet: K 290.890.54.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Posojila	206.705	—	Deleži	576	—
Naložen denar	72.014	90	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	281.818	10
Inventar premični	191	58	Predplačane obresti posojil	678	25
Zaostale obresti posojil	2.682	05	Rezervni zaklad	3.555	82
Vrednost tiskovin	54	—	Obresti rezerv. zaklada	145	71
Vrednost kolekov	15	80	Čisti dobiček	501	23
Gotovina 31. decembra 1902	5.611	78			
	287.275	11		287.275	11

Hranilnica in posojilnica v Senožečah,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za sedmo upravno leto 1902.

Člani: v teku l. 1902 prirastlo 12, odpadla 2, koncem l. 1902 260.

Deleži: vplačano K 24; izplačano K 4; stanje koncem l. 1902. K 520; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 138.190.93.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Inventar	335	38	Deleži	520	—
Posojila	56 280	—	Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	20.862	78
Zaostale obresti	746	65	Predplačane obresti od posojil	289	36
Predplač. obresti od izposojil	711	90	Izposojila	34.200	—
Uradni stroški	106	16	Rezervni zaklad	2.409	95
Gotovina konec leta 1902	602	43	Čisti dobiček	500	43
	58.782	52		58.782	52

Hranilnica in posojilnica v Tržiču,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za drugo upravno leto 1902.

Člani: pristopilo 47, izstopili 3, koncem leta 1902 99.

Deleži: prirastlo K 188, odpadlo 12, koncem l. 1902 K 396; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 192.443-42.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Posojila	70.678	99	Deleži	396	—
Naloženi denar	23.937	22	Hranilne vloge s kapitalizova-		
Inventar	320	36	nimi obrestmi	96.110	56
Tiskovine	160	—	Predplačane obrsti od posojil	823	45
Koleki	4	10	Rezervni zaklad	233	90
Delež pri „Gospodarski zvezi“	200	—	Obresti rezervnega zaklada	9	32
Delež pri „Ljudski posojilnici“	4	—	Čisti dobiček	678	52
Gotovina 31. decembra 1902 .	2.947	08			
	98.251	75		98.251	75

Hranilnica in posojilnica v Zgornji Besnici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za šesto upravno leto 1902.

Člani: 42.

Deleži: stanje začetkom leta 82 K, prirastlo 6 K, odpadli 4, stanje koncem leta 84 K; odpovedano 2.

Denarni promet; K .67.977-56.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Posojila	35.899	69	Deleži	84	—
Naložen denar	29.358	88	Hranilne vloge s kapitalizova-		
Inventar premični	242	82	nimi obrestmi	65.189	61
Vrednost tiskovin	40	70	Rezervni zaklad	1.012	98
Del. „Gosp. Z.“ in „Lj. pos.“	1.004	—	Čisti dobiček	421	—
Gotovina 31. decembra 1902	161	50			
	66.707	59		66.707	59

Kmetijsko društvo v Leskovici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za peto upravno leto 1902.

Člani: v letu 1902 pristopilo 6, izstopili 3; koncem leta 1902 111 s vplačanimi deleži K 1.085, odpovedano: 0.

Denarni promet: K 35.190-38.

Imetje (Aktiva)	K	h	Izguba (Pasiva)	K	h
Nal. denar pri družih zavodih	200	—	Deleži	1.085	41
Vrednost blaga	2.436	24	Neizplačane obresti deležev	106	66
Terjatve na blagu pri zadruž.	414	02	Izposojila	2.400	—
Vrednost inventarja	409	83	Rezervni zaklad	1.154	44
Gotovina konec leta 1902 . .	1.623	34	Obresti rezervnega zaklada	57	73
			Čisti dobiček	279	19
	5.083	43		5.083	43

VABILO

na

redni občni zbor

„Ljudske posojilnice,

registrov. zadruga z neomej. zavezo“,

v Ljubljani,

ki se vrši

dne 11. maja leta 1903

ob 1/27. uri zvečer

v društvenih prostorih, Kongresni trg št. 2.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Sklepanje o potrditvi računa.
4. Sklepanje o porabi dobička.
5. Volitev nadzorstva petero članov.
6. Dopolnilna volitev štirih udov načelstva.*)
7. Slučajnosti.

V Ljubljani, dne 11. aprila 1903.

Za načelstvo:

Dr. Ivan Šusteršič,
načelnik.

Josip Šiška,
odbornik.

*) V smislu § 17. pravil izstopijo letos naslednji udje načelstva: Anton Belec, Josip Jarc, Dr. Andrej Karlin, Gregor Šlibar.

VABILO

na

redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice“ v Št. Petru,

registrovane zadruge z neom. zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo dne 10. maja

1903 ob 3. uri popol. v tukajšnji šoli.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računa za l. 1902.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Razni nasveti in slučajnosti.

V Št. Petru, dne 20. aprila 1903.

Načelstvo.

Ako bi ne došlo ob določenem času zadostno število društvenikov, se prične ob 4. uri drugi občni zbor natančno po zgoranjem „dnevnem redu“, in sklepa ne gledé na število navzočih.

P R E G L E D

poslovanja hranilnic in posojilnic na podlagi vposlanih mesečnih izkazov za mesec februar 1903.

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Baderna (za januar) . .	755	65	744	45	1500	10	225	31	—	—	740	45	193	24	61
"	151	20	144	—	295	20	140	—	—	—	100	—	—	—	61
Blagovica	3417	55	3100	—	6517	55	3294	—	—	—	3100	—	—	—	62
Bled (za januar in febr.)	17275	84	18611	34	35887	18	9490	56	520	—	7460	—	4500	—	50
Bloke	18679	06	17359	73	36038	79	11313	14	6529	90	1580	—	2664	43	282
Borovnica	16640	19	13792	71	30432	90	10273	04	—	—	9620	—	240	—	112
Cerknica	29608	48	24618	48	54226	96	13110	—	15468	84	8837	30	2880	—	522
Češnjica	2285	82	3930	10	6215	92	2111	04	3399	08	500	—	—	—	177
Črni vrh	8234	12	8340	41	16574	53	4467	—	5154	23	1500	—	360	—	161
Dobropolje	32906	38	32730	38	65636	76	16110	42	13460	48	19024	18	11364	30	505
Domžale (za januar) . .	5607	46	4918	61	10526	07	2132	55	1330	85	400	—	790	—	160
"	8240	43	7880	14	16120	57	4118	55	1757	06	840	—	1240	—	160
Frankolovo	5911	88	5191	17	11103	05	23	—	84	—	2950	—	1790	40	124
Gojzd	2620	18	2631	42	5251	60	2	—	1300	—	1300	—	340	—	47
Gore nad Idrijo	1585	16	798	87	2384	03	1150	16	520	—	270	—	—	—	45
Gorje	8434	90	8011	35	16446	25	5685	—	4308	57	3578	81	736	85	282
Horjul	9580	23	9413	58	18993	81	4674	72	6551	12	2764	—	828	39	290
Hrenovice	4136	16	3428	15	7564	31	1275	—	1055	47	2360	—	1590	—	172
Ig	6819	55	9097	81	15917	36	4617	86	3131	19	3780	—	907	73	165
Izlake (za januar) . .	12385	58	10699	88	23085	46	8912	—	3187	83	7460	—	—	—	140
"	3323	07	3843	76	7166	83	1690	—	1615	13	2220	—	1520	—	142
Jesenice	17529	86	16417	39	33947	25	16323	—	1113	56	1700	—	20	—	166
Kandija	26815	52	20850	62	47666	14	23151	21	5790	22	3940	—	572	—	871
Križevci	4505	12	7489	68	11994	80	3648	06	2271	59	1480	—	205	—	152
Leskovec	3029	98	2320	57	5350	55	2686	—	1335	97	767	—	100	—	176
Leskova	1000	37	1396	60	2396	97	686	—	31	—	360	—	180	—	84
Ljubljana — ljud. posoj.	1408479	32	1413650	31	2822129	63	360022	37	217713	51	30635	45	52998	56	1494
Marežice	2042	50	1976	58	4019	08	—	—	222	60	1410	—	642	—	185
Medulin (za januar) . .	1463	28	2849	53	4312	81	408	—	878	88	1730	—	731	01	274
"	2317	99	2397	04	4715	03	1906	—	207	12	1619	—	250	94	274
Mengeš (za januar) . .	14815	19	12678	78	27493	97	7950	—	6923	88	1790	—	2394	—	389
"	18070	22	13335	76	31405	98	12996	—	4584	15	5940	—	2040	—	392
Metlika	45346	51	42651	82	87998	33	19929	23	5975	09	25950	—	3250	94	480
Mošnje	5244	14	3648	54	8892	68	1297	46	2248	54	1400	—	1800	—	123
Naklo	936	99	762	61	1699	60	400	—	50	—	100	—	180	—	44
Pišece (za januar) . .	3237	95	2816	59	6363	14	—	—	432	24	2366	—	2820	—	?
"	19119	92	13125	31	32975	19	2331	—	4219	38	8852	—	5857	—	?
Planina	6357	35	5870	82	12228	17	1953	50	—	—	2961	—	300	—	75
Polhov-Gradec	5724	86	5724	11	9448	97	4434	61	2044	58	800	—	1198	25	134
Poljane	20029	99	22182	72	42212	71	15279	13	7137	55	2120	—	2860	—	399
Pulj	23774	36	20627	12	44401	48	18524	61	9684	89	6577	—	2408	42	?
Radeče	12930	06	14678	92	27608	98	5122	74	6352	12	8009	11	1757	04	425
Rečica (za januar) . .	13910	46	15634	45	29544	91	11278	13	11540	48	3905	34	1776	—	?
"	20392	28	13358	37	33750	65	11389	47	8553	34	4670	02	1300	—	?
Ribnica (za januar) . .	72367	15	44397	16	116764	31	?	—	?	—	12260	—	4480	—	?
"	59548	15	72485	47	132033	62	?	—	?	—	11300	—	5560	—	?
Rob	30356	24	26722	56	57078	80	5270	—	681	81	650	—	1130	—	150
Rova	6749	97	8457	86	15207	83	4604	44	2528	25	3910	—	1971	89	206
Rovte	5429	07	4490	92	9919	99	3507	—	3184	58	—	—	1604	—	173
Selce	12909	47	14921	77	27831	24	9473	—	8077	43	1820	—	308	50	291
Semič	8022	81	7906	93	15929	74	6525	32	1890	38	1960	—	1250	—	?
Senožeče	9855	49	9092	19	18947	68	—	—	7382	28	1200	—	1080	—	266
Sorica	8417	31	8417	31	16834	62	8345	52	100	—	100	—	—	—	?
Srednjava	14914	22	15618	77	30532	99	8662	40	6042	53	4600	—	3667	76	360
Staraloka	87340	54	84639	02	171979	56	6749	—	1777	02	1600	—	980	22	213
Struge	2985	85	2861	42	5847	27	2070	—	531	25	400	—	500	—	29
Sv. Jakob ob Savi . .	3021	28	2935	41	5956	69	1990	—	38	—	500	—	500	—	125
Sv. Križ pri Kostanjimci	11084	28	6985	36	18069	64	7786	61	2347	94	2930	—	2079	55	594
Šebrelje	8548	03	13092	71	21640	74	2270	—	10186	92	2480	—	2730	—	72
Škocijan	5669	62	4155	32	9824	94	4696	19	1120	—	3010	—	580	—	433
Šmarije	30027	63	28775	03	58802	66	3388	89	3883	02	2000	—	1150	—	186
Šmartno	4795	33	4581	64	9376	97	3609	40	3758	08	774	—	600	—	135
Šmihel	11395	92	12170	77	23566	69	8633	90	817	69	11345	—	2318	—	333
Št. Janž	1900	22	1474	71	3374	93	591	66	266	48	1200	—	20	—	136
Št. Jernej	11193	14	12549	98	23743	12	8758	30	1631	77	4870	—	1768	—	445

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Št. Jur pri Kranju	7956	67	7232	22	15188	89	5757	—	1122	—	3080	—	340	—	186
Št. Peter	16598	37	18054	67	34653	04	15692	—	4080	09	1820	—	490	—	356
Šturije	6349	78	8551	51	14901	29	2048	74	1317	52	470	—	1680	—	162
Št. Vid	18635	07	19197	09	37832	16	18047	90	13204	94	5950	—	210	—	386
Tomišelj	9324	30	9868	23	19192	53	8352	—	3665	51	1136	—	680	—	290
Trebelno (za januar)	10546	17	8258	05	18804	22	3293	43	1900	67	4354	—	1940	—	140
"	6579	15	5123	71	11702	86	2416	10	17	67	840	—	1810	—	136
Trnovo	12005	62	22151	64	34157	26	3649	13	12817	32	9149	73	1666	82	639
Tržič	19099	05	15573	12	34672	17	8517	03	361	49	7779	62	1992	65	103
Tržišče	969	18	518	44	1487	62	900	—	297	50	220	—	—	—	84
Tunice	456	39	149	74	605	74	200	—	124	—	—	—	—	—	41
Vipava	38513	52	34489	24	73002	76	19025	—	11481	48	22473	—	9573	—	957
Višnjagora	27588	28	26250	61	53838	89	13285	—	5232	18	15648	84	868	32	?
Vrhnika	9029	68	7691	87	16721	55	7324	43	1658	59	2306	80	1504	50	235
Zagradec	11184	62	10587	26	21771	88	6652	—	2171	38	1000	—	3270	—	71
Zd. Besnica	3444	29	3423	03	6897	32	170	—	1765	52	1610	—	241	37	44
Zd. Tuhinj	12434	43	12428	71	24863	14	1811	—	11635	27	750	—	1462	17	145
Župa Raščane	11737	26	11737	26	?	—	?	—	?	—	?	—	—	—	72
Žužemberk	12144	79	8410	29	20555	08	6158	07	2582	69	5305	—	36	35	137

„Gospodarska Zveza“
v Ljubljani, Gradišče št. 1

naznanja, svojim udom, da ima vedno v zalogi vsa potrebna **umetna gnojila**, kakor **Tomaževo žlindro**, **kalijevo sol**, **solitar**, **superfosfat** (koščeno moko) in **Barthel-ovo klajno vapno**.

Naročila se točno izvršujejo!

Kadilci pozor!

Najboljše svetovnoznane
„Kelske pipe“

v izvornih oblikah zelo okusno izdelane, znotraj vzorno, na poseben, umetniški način izkovane, tako da je zamažanje nemogoče.

Kadivec izkusi na svetu vse možne „patente“ pip, toda nazadnje se vendar vrne k pravi **kelski pipi**, ki mu edino more osladiti življenje. 181 x—1

Nizke cene! Elegantna uprava! Zahtevajte cenik!

Društvo „Gospodar“
v Hustopečih-Hranic, Moravsko.

C. kr. priv.

pred ognjem in tatovi varne
blagajne

prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic

M. Adlersflügel

založnik **Raiffeisnovih posojilnic**

Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 13.

(170) 24—7

Patentovane sprave za žveplanje trt
jednostavno i duplo delajoč

SKROPILNICE PROTI PERONOSPORI

TER VSE POTREBNE

WSAKOVRSTNE POLJEDELSKE I VIENOGRADARSKE STROJE,
prodaja v najboljši izvršitvi,

JG. HELLER NA DUNOJU
II. Praterstrasse 49

Zastopniki se iščejo! Ceniki brezplačno.

VABILO

na

III. redni občni zbor

„Kmetijskega društva“ v Žireh,
registrovane zadrage z omej. zavezo,
kateri se bo vršil 10. maja 1903. ob
3. uri popoldne v zadružnih prostorih.

Dnevni red:

1. Potrjenje računa za l. 1902.
2. Volitev 4 udov načelstva.
3. „ nadzorstva.
4. „ razsodišča.
5. Razni nasveti.

V slučaju, da bi prvi redni občni zbor radi premale udeležbe članov ne bil sklepčen, vršil se bo drugi dne 24. maja 1903 ob 3. uri popoldne na istem kraju z istim dnevnim redom, koji pa bode sklepal brez ozira na število prisotnih članov.

Načelstvo.

VABILO

na

OBČNI ZBOR

„Hranilnice in posojilnice“ v Šmartnem pri Litiji,

registrovane zadrage z neomej. zavezo, ki se bo vršil v nedeljo dne 3. maja 1903 ob 3. uri popoldne v občinski pisarni v Šmartnem pri Litiji.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika in računskega pregledovalca.
2. Potrjenje letnega računa.
3. Volitev načelstva.
4. „ računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
5. Slučajnosti.

Šmartno p. Litiji, dne 8. apr. 1903.

Načelstvo.

Vsaki gospodinji

je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobri okus uporablja Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«, ampak iziečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvirnih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

Delniška družba tovarne strojev N. HEID v Stockerau.

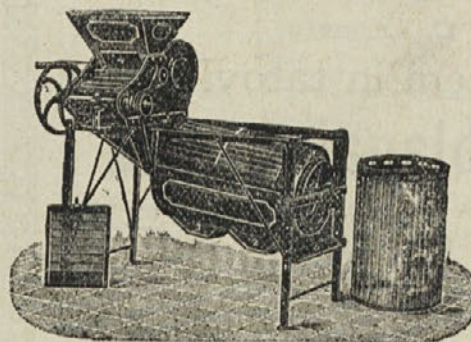
Trijerji

(čistilniki)

za vsakovrstne namene s kovanimi plehi patent „Heid“.

Trijerji

za laneno seme, deteljo, rž, lečo in bob.

Vprave za skladišča, posebno dober sistem in popolna izvršitev. Excelzior, mlin za šrotanje, pat. „Heid“.

Lahek za goniti! Veliko naredi! Nizka cena!

Nad šestdeset prvih odlikovanj! 179 12—2

Svetovnoznane kose in srpe „Hospodar“.

Nedosezne karborundove in korundove

osle. 180 8—2

Zahtevajte cenik vseh potrebščin!

Društvo „Hospodar“

v Hustopečích - Hranie, Moravsko.

Vse tu naznanjene predmete preskrbi tudi »Gosp. Zveza« po orig. cenah.

Edina zaloga na Kranjskem.

Železnato vino

krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe

LEKARJA Piccoli - ja
v Ljubljani.
Dobiva se v lekarnah

Edina zaloga na Kranjskem.

LEKARNA PICCOLI

„pri Angelju“

Ljubljana, Dunajska cesta.
Polliterska steklenica velja 2 K.

Blag. gošp.

Piccoli,

lekarnar.

Ljubljana.

Pri neki gospej, katera je trpela dolgo časa na ner-
voznosti, sem vporabljal z izvrstnim uspehom **Vaše** železnato
vino. Prosim torej, pošljite mi nadaljnih šest steklenic
imenovanega vina.

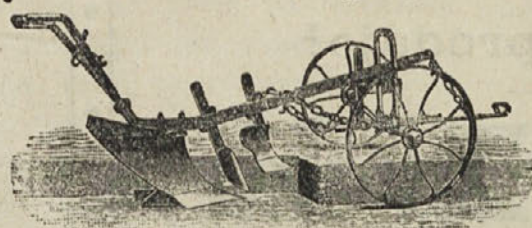
Dr. L. Färber

Gorica, 6. junija 1901. c. kr. štabni zdravnik — Raštelj št. 19.

Zunajna naročila izvršuje lekarnar **Gabrijel Piccoli** v
Ljubljani točno, ako se mu pošlje znesek, ali po poštnem
povzetju. II 176 24—2

Spomlad

se približuje treba je torej kmetiji raznih strojev, to so v prvi vrsti:
jekleni univerzalni plug kojega ni treba nič držati. Plužne, kakor tudi plug je

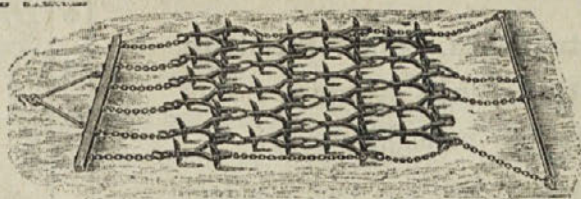

čisto iz železa in
jekla, torej trpe-
žen in tako zbolj-
šan, da živina pri
istem manj trpi
in lepše orje, ka-
kor naši navadni
plugi, — sploh
najboljši, kar se
jih dobi. Vsakdo
naj poskusi in

potem naj sodi; če bi kateremu ne ugajal ni primoran ga obdržati.
V drugi vrsti so:

železne brane za mah.

Njih korist je pri nas še pre-
malo znana. Ker je pri kmetiji
živinorej-
stvo naj-
plodonos-
neje, treba
je torej v
prvi vrsti
dobrih
travnikov,
a to je le
mogoče, če

se travniki vsako spomlad z tako brano prevlečejo. Dobra brana se
splača sama v prav kratkem času.

Te kakor tudi vse druge stroje za poljedelstvo, potem traverze
železniške šine, cement itd. priporočata po najnižji ceni

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zaloga poljedeljskih
strojev 169 x—8

Ljubljana, Dunajska cesta št. 16.

Slovenske cenike pošiljamo na zahtevo brezplačno.

Ivan Rebek

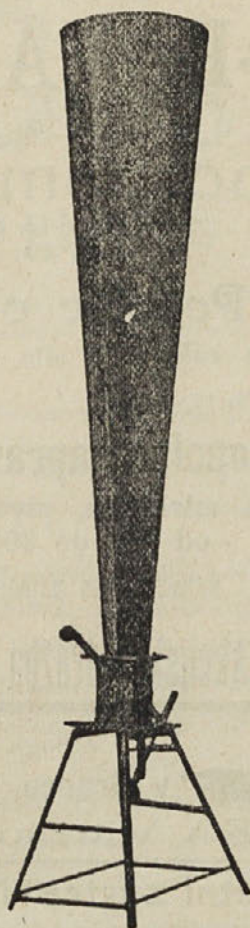
stavbeni in umetni ključavničar
v Celji,

Poljske ulice števil. 14.

se priporoča za izvršitev v
njegovo stroko spadajočih del,
**osobito pa priporoča svoje
najnovejše**

patentovane

strelne priprave
proti toči

moji strelni možnarji so iz ko-
vanega železa, ne pa, kakor
pri drugih konkurenčnih tvrd-
kah, vlti — (178) 10—2

**varni so toraj proti
razstrelbi.**

Brezplačni ceniki na razpolago.

Posebna trgovina za

poljske potrebščine

Adolf Salzmann, Dunaj, II/1, Schmelz-
gasse št. 10

priporoča sledeče vseskozi garantirano iz najboljšega blaga napravljeno
orodje in potrebščine, in sicer:

Ahlerjeva žaga K 8-50	Kegljata lopata K 12
Drevesna žaga z vi-	Izbočena lopata K 7
jakom K 1-50	Lopata za luknje K 15
Drevesna žaga za	Drog za saditi 1 m dolg K 10
nataktni K 1-50	Sekirca za plevel pleti K 70
Gozdne škarje K 2—6	Pralca za plevel pleti K 1 in 1-50
Priprava za izru-	Kavej za obračati z ročem K 18
vanje drevce z lo-	Orodje za debela obračati K 6
cenjem K 4, 5 in 7	Veriga za sajenje „medved“ 30 m
Škarje za veje ali	dolga K 27
gosenice K 3	Vrv za sajenje iz poc. žice 30 m
Škarje za veje s	in 50 m dolga K 6 in 10
žago K 4	Priprava za rovanje „wald-
Škarje za veje z dolgim lesenim	teufel“ popolna K 1-50
držalom K 9 in 11	Normalna lopata za laze delati
Gozdne škarje 1 m dolge K 22	K 3, z držalom K 4
Škarje za plote K 6 in 7	Presslerjev sveder K 16 in 20
Rezalo (Häpe) K 4	Pasti za krta 1 ducat K 3 in 6
Orodje za kožo lupiti K 2-50	Enkolesni plug K 22
Sekira K 7, sekira za trnje K 8	Dvojnate limnate krtače K 4

Vsake vrste krampe, lopate, grablje, vile za seno, gnoj, repo itd.,
itd. Vreče za žito, pokrivala, plachte, koce za konje, krtače za
konje, škarje za konje, mere za konje, svetilke ročne, hlevske
in veterne. (175) 3—3

Kose, srpe in bruse.

Vse stvari so iz garantiranega najboljšega blaga. Ako katera stvar ne
bi ugajala, se zavežem isto nazaj vzeti, ali pa denar nazaj poslati. Po-
šilja samo proti povzetju ali predpošiljavi denarja

Adolf Salzmann,

posebna trgovina poljskih potrebščin,

Dunaj II/1 Schmelzgasse 10.

Vse tu naznanjene predmete preskrbi tudi »Gosp. Zveza« po orig. cenah.

== Spretni zastopniki se povsod iščejo! ==

Svetovnoznana !!! Nad 350.000 v rabi. Nad 600 prvih odlik.!!!

ALFA-LAVAL-Separator-ji

so najboljši

posnemavci smetane

je dobiti v 14 različnih velikostih, posnamejo od 40—2000 litrov v eni uri.

Popolne oprave za mlekarne

na roko in s silo, kakor tudi vse mlekarske stroje in posode.

Popolne naprave za led in ohladitev

za mlekarne, pivovarne, klavnice, mesarje od 450 do 300.000 toplin (kalorij).

Najcenejša in najboljše delujoča ohladilna naprava.

Akcijska družba ALFA-Separator, Dunaj.

Zaloga za južne dežele

➡ v Gradcu, Annenstrasse 26. ⬅

* „ALFA Mitteilungen“ brezplačno. *

== Spretni zastopniki se povsod iščejo! ==

Posebnost: Turbine na par, naprave mlekarn.

Posebnost: Posode za prevažanje mleka brez gumija.

Centrala za nakup in prodajo!

Gospodarska Zveza

»»»»»»»»»»»»»»»» v Ljubljani »»»»»»»»»»»»»»»»

posreduje svojim članom

nakup vsakovrstnih kmetijskih potrebščin, kakor umetnih gnojil, modre galice, žvepla; raznih poljedelskih strojev, vsakovrstnih semen; koruze, moke, otrobov itd. po najnižjih cenah;

prodaja vse vrste kmetijskih pridelkov itd. ter ima v zalogi vse tiskovine za raiffeisenske hranilnice in posojilnice, katerim preskrbi po znižani ceni tudi železne blagajne, varne proti požaru in vlomu.

➡ Zaloga Barthel-ovega klajnega apna, oddaja se od 5 kg naprej. ⬅

Posredovalnica za Zvezine trgovce!